

Helyreigazítások Tiszteletreméltó Kongregációja

Róma

Szaftíra!!

Megfontolandó intézkedések a paphiány ellen

ASzentszékhez az utóbbi időben egyre gyakrabban jutnak el hírek arról a helyi egyházakban jelentkező „nyugalanságról”, amelyet a növekvő paphiány állítólagos „rossz” hatásai eredményeznek. Azok az egyházközségek, amelyeknek a plébánosát elhelyezés, nyugdíjazás vagy elhalálozás miatt pótolni kell, egyenesen ostrom alá veszik a megyés püspököt, hogy nevezzen ki utódot. A más egyházközségekkel, nagyobb „lelkipásztori terekkel” történő összevonás ellen éppúgy tiltakoznak, mint az ellen, hogy egyetlen pap lásson el több egyházközséget.

Sőt, magában a papságban is ellenállás támad azoknak a lelkipásztori egységeknek a halmozásával szemben, amelyeket egyetlen papnak kell lelkipásztorilag ellátnia. Azok a papok, akikre több egyházközség felelősségét bízák, „túlterhelésről” beszélnek, és arról panaszkodnak, hogy állítólag csak elégtelenül tudnak megfelelni lelkipásztori feladataiknak. Mások, akiket a püspök át akar helyezni, megkérdőjelezzik magát az áthelyezhetőséget is, és megtámadják a tervezett elhelyezést. Ezzel párhuzamosan az érintett egyházközségekben egyre hangosabbá válik az az igény, hogy az „elárvult” plébániák vezetését bízák egy laikusra, és az illetőt ruházzák fel azokkal a jogokkal, amelyek kizárólag a felszentelt papokat illetik meg. Sokan úgy vélik, hogy a laikusok közül való, „kipróbált és megfelelően iskolázott közösségvezetőknek” meg kellene engedni, hogy keresztelést is végezzenek, sőt az istentiszteleten prédikáljanak! Az efféle elképzelésekből látszik, mily megdöbbentő mértékben kezd eltűnni „Isten népének” tudatából az, hogy az Egyháznak szent kötelessége megőrizni lényegi „katolikus önazonosságát”. Egyesek még attól sem riadnak vissza, hogy a katolikus egyházban is „képviselhetőnek” tartsák egy tévútra futott protestantizmus bizonyos túlzásait.

Kézenfekvő, hogy az Egyház vezetése a lehető legélesebben elítéli a fent vázolt fejleményeket, és nem hajlandó elfogadni a katolikus önazonosság kiüresítését. A püspököket arra intjük, hogy azonnal vonják vissza azokat a laikusoknak esetleg megadott engedélyeket, amelyek bizonyos, a papok számára fenntartott cselekmények elvégzését tették lehetővé. Magukat a papokat teljes nyomatékkal kell emlékeztetni engedelmességi kötelezettségükre (amely természetesen magában foglalja azt is, hogy adott esetben több egyházközség lelkipásztori ellátását kell vállalniuk). A

„makacs” egyházközségekkel szemben szükség esetén egyházi büntetéseket kell foganatosítani. Legvégső esetben akár interdiktum alá is lehet helyezni az ilyen közösségeket. Ez azt jelentené, hogy az egyházi hatóság megtiltaná, hogy az érintett egyházközségben bármiféle istentiszteletet tartsanak, illetve kiszolgáltassák szentségeket.

ASzentszék azonban nem kíván fegyelmi intézkedések elrendelésére korlátozódni; inkább azt mérlegeli, hogy bizonyos anyagi és logisztikai könnyítésekkel siessen azoknak az egyházközségeknek a segítségére, amelyeknek „meg kell osztaniuk” plébánosukat más egyházközségekkel. Azoknak, akik olyan közösségekhez tartoznak, amelyekben már nem lehet rendszeresen vasárnapi szentmisét tartani, s e célból más plébániákra kell „ingázníuk”, az egyházi hatóság – tekintettel a magas üzemanyagárakra – az egyházi adó kiszabásakor figyelembe veendő „ingázási átalányt” biztosíthatna. Ezzel – tekintve az Egyház e készségét a miselátogatás többletköltségének kiegyenlítésére – okafogyottá válhatnának azok a püspöki székhely előtti autós demonstrációk, amelyeknek a gondolata itt-ott már felvetődött. Természetesen ugyanilyen „ingázási átalányt” biztosítanánk azoknak a papoknak is, akiknek több egyházközséget kell gondozniuk.

Mivel minden plébánián évente tetemes számú temetés adódik, amelyeknek az elvégzéséhez a pap csak nehezen tudja biztosítani az időt, gondolni lehetne a „gyűjtőtemetések” bevezetésére is. Számot vetve azzal a körülménnyel, hogy a halálesetek eltérő időpontokban következnek be, a plébániának hűtőházban kellene tárolnia halottait, s aztán a „gyűjtőtemetés” időpontjában kellene kivenni onnan a porhüvelyeket. Az Egyház nagyvonalúan támogathatna ilyen „hűtőházak” megépítését.

Az esedékes kereszteléseket illetően nem kínálkozik hasonló megoldás. Mindenestre a plébánosnak jogában áll, hogy azoknak a szülőknek, akik súlyt helyeznek a csecsemőkeresztésre, meghatározott időpontot ajánljon a gyermeknemzésre. Ily módon talán mégiscsak meg lehetne találni a „gyűjtőkeresztelés” alkalmas időpontját.

A hívek személyes lelkipásztori gondozását szintén meg lehetne oldani gazdaságosabb munkaszervezéssel. Azokat a személyeket, akik tanácsot és segítséget várnak a lelkipásztortól, az „önsegélyező csoportok” mintájára

olyan csoportokba lehetne gyűjteni, amelyekben közösen részesülhetnének a pap pásztori buzdításában. Persze a családlátogatásoknak legnagyobb részt el kellene maradniuk, de pótolni lehetne őket egy új szertartással, amelynek keretében a pap évente egyszer papi ornátusban, áldást osztva elvonulna bizonyos útszakaszokon vagy településrészekben, és a hajdanában általa felkeresett házakat szenteltvízzel hintené meg.

Bizonyos problémát jelent a jámbor hívek – önmagában véve üdvözlendő – napi áldozása. Noha kivételes esetekben megengedett, az egyházi vezetés szabályos esetként nemkívánatosnak tekinti az áldoztatás laikusok általi végzését. Elképzelhető, hogy egyesek térdelés vagy legalább állás helyett netán ülve vennék magukhoz a szentostyát. Ezért Róma azt mérlegeli, hogy a postát vagy más ajánlattevőt bízza meg azzal, hogy az érdeklődő híveknek naponta eljuttasson egy kis csomagot, amely az átváltoztatott ostyát tartalmazná. Egy ilyen nagy volumenű megbízás esetén kedvező tarifát lehetne elérni. Magukat a csomagocskákat idősebb apácák készíthetnék el, címezhetnék meg és adhatnák postára. Ily módon egy fontos lelkipásztori feladat tehetné gazdagabbá ezen idős szerzetesnők életének alkonyát.

A papi szolgálat e szervezési könnyítésein túl az Egyház még más módon is szeretné nyilvánosan megmutatni megbecsülését azon papok iránt, akiknek több egyházközség gondját kell viselniük. Ez többek között megfelelő címek adományozásában fejeződhetne ki. E címekre nézve már születtek is javaslatok, például: „Poliparókiális tanácsos” vagy „Öszentsége tizenkét-egyházközséges plébánosa”.

Az elmondottak értelmében a Helyreigazítások Tiszteletreméltó Kongregációja határozottan visszautasítja azokat az állításokat, amelyek szerint a Szentszék „tétlenül” nézi a növekvő paphiányt. Egyébként pedig az érintett egyházközségeket és plébánosokat emlékeztetünk kell arra, hogy a világegyház bizonyos területein egyetlen papnak százezer vagy akár még több hívőt kell ellátnia, nem egyszer akkora területen, mint egy-egy európai provincia. Ha a papok száma továbbra is drasztikusan csökkenne, akkor a jövőben az európai papoktól is „elvárható” lenne a hasonló lelkipásztori kötelezettség.

Msgr. Mauro de Menti

Forrás: Kirche In, 2008/8